

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-654-01-89
Дата:	15 / 07 / 2026 г.

ДО

Г-ЖА Д-Р МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

10/11
Сфед

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организация на дейността на Народното събрание внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование заедно с мотиви и предварителна оценка на въздействието съгласно методологията - приложение към чл. 70, ал. 3 от правилника.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Воячев -
Йорданка Грандъкова
Владислав Вранов
Госп. Гос. ред.
Деница Савева
Космин Ангелов
Мария Гинишова

ПРОЕКТ

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

(Обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 98 от 2016 г., изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 58 от 2017 г., изм. и доп., бр. 99 от 2017 г., изм., бр. 24 от 2018 г., изм. и доп., бр. 92 от 2018 г., изм., бр. 108 от 2018 г., бр. 24 от 2019 г., доп., бр. 42 от 2019 г., изм., бр. 100 от 2019 г., бр. 101 от 2019 г., изм. и доп., бр. 17 от 2020 г., бр. 82 от 2020 г., изм., бр. 17 от 2022 г., изм. и доп., бр. 34 от 2022 г., изм., бр. 102 от 2022 г., изм. и доп., бр. 11 от 2023 г., изм., бр. 102 от 2023 г., изм. и доп., бр. 23 от 2024 г., бр. 27 от 2024 г., бр. 69 от 2024 г., бр. 26 от 2025 г.)

§ 1. Създава се чл. 51а:

„51а. (1) Създава се Национален център за кариерно ориентиране като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и 3, който може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 2.

(2) Националният център за кариерно ориентиране извършва дейности по провеждане на държавната политики в областта на кариерното ориентиране и консултиране, на организационното подпомагане и методическото ръководство на кариерното ориентиране и консултиране, осъществявано от центровете за подкрепа за личностно развитие и от училищата, както и квалификацията на кариерните консултанти в тях.

(3) Кариерните консултанти в Националния център за кариерно ориентиране извършват кариерно ориентиране и консултиране и мястото им на работа може да бъде определяно на територията на цялата страна. Кариерните консултанти изпълняват служебните си задължения на територията на определена административна област.

(4) Директорът на Националния център за кариерно ориентиране сключва и прекратява трудовите правоотношения с кариерните консултанти в специализираното обслужващо звено.

(5) Устройството и дейността на Националния център за кариерно ориентиране се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката.“

§ 2. В чл. 211 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 след думата „хореографите“ се поставя запетая и се добавя „кариерните консултанти“;

2. В ал. 3, т. 1 след думата „развитие“ се добавя „и в специализирани обслужващи звена по чл. 50, ал. 1, т. 5“.

§ 3 В Преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В параграф 19 се създава ал. 5:

„(5) Директорът и служителите на Националния дворец на децата, които изпълняват функции по чл. 211, ал. 3, са педагогически специалисти и за тях се прилагат разпоредбите на Глава единадесета.“

2. В параграф 20 се създава ал. 4:

„(4) Директорът и служителите на Държавния логопедичен център, които изпълняват функции по чл. 211, ал. 3, са педагогически специалисти и за тях се прилагат разпоредбите на Глава единадесета.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. (1) Националният център за кариерно ориентиране се създава чрез сливане на:

1. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – София;
2. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – Варна;
3. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – Видин;
4. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – Габрово
5. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – Кърджали
6. Център за подкрепа на личностно развитие – кариерно ориентиране и консултиране – Пазарджик.

(2) След влизане в сила на закона Националният център за кариерно ориентиране е правопреемник на правата и задълженията на институциите по ал. 1, т. 1 – 6 .

(3) Дейността по кариерно ориентиране и консултиране на заварените към влизане в сила на този закон центрове за подкрепа за личностно развитие, извън тези по ал. 1, след влизане в сила на закона преминава към Националния център за кариерно ориентиране.

(4) Трудовите правоотношения на работниците и служителите в институциите по ал. 1, както и на лицата, заемащи длъжността „кариерен консултант“, изпълняващи дейността по ал. 3, се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

(5) Лицата по ал. 4, изпълняващи функция по кариерно ориентиране и консултиране, ползват правата на педагогически специалисти след влизане в сила на изискванията за заемане на длъжност „кариерен консултант“ в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, ако отговарят на тези изисквания.

(6) Лицата по ал. 4, изпълняващи функция по кариерно ориентиране и консултиране, които не отговарят на изискванията по ал. 5, са длъжни да придобият необходимото образование и професионална квалификация в срок до две години след влизане в сила на изискванията за заемане на длъжността „кариерен консултант“, приети с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(7) Движимите вещи, предоставени за управление на институциите по ал. 1, т. 1 – 6 до влизане в сила на закона, преминават в собственост на държавата и се управляват от Националния център за кариерно ориентиране.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Вачев -
Йорданка Иванчева

Владислав Вранов
Генерал Генерал

Дженица Савева

Восилис Ангел
Мария Ангелов

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

Кариерното ориентиране е част от общата подкрепа за личностно развитие и съгласно Закона за предучилищното и училищното образование включва дейности по „информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда“. Понастоящем тя се осъществява от кариерните консултанти, назначени от общините, и от педагогическите специалисти в училищата. Кариерните консултанти, назначени от общините, са ситуирани единствено в областните общини (общините, чиито общински център е и областен център) и често учениците от останалите общини остават необхванати от дейностите по кариерно консултиране. Друг дефицит на действащата нормативна уредба е, че кариерните консултанти не са педагогически специалисти. Възнагражденията им се финансират частично от държавата и частично от общините, което не прави достатъчно отговорни за статута им и двете страни. Техните възнаграждения понастоящем изостават от тези на педагогическите специалисти, въпреки че те също работят с ученици. Кариерните консултанти не са включени в обхвата на педагогическите специалисти, като поради това те са изключени и от правата, които ползват педагогическите специалисти по Закона за предучилищното и училищното образование и по отраслов колективен трудов договор.

Друг проблем на действащия институционален модел на кариерно ориентиране е, че липсва единна политика и насоки за кариерно ориентиране. Липсва и национална структура или звено за кариерно ориентиране, което е предпоставка за отсъствието на единна политика и насоки. Липсата на единна политика е причина и за недостатъчното взаимодействие между кариерните консултанти и педагогическите специалисти в училищата.

През последните години с участието на кариерните консултанти бяха обсъдени различни институционални модели за дейността по кариерно ориентиране, като в резултат на тях се очерта консенсус, че моделът с национална структура – национален кариерен център, и областно ситуиране и компетентност на кариерните консултанти е най-ефикасен от гледна точка на възможностите за осъществяване на координирана кариерна политика

и статута на кариерните консултанти. Именно този модел е предложен в настоящия законопроект. Разпоредбите са идентични с тези, включени в законопроекта, предложен от МОН и МС през 2025 година и приет на първо четене от 51-вото Народно събрание. По време на общественото и парламентарното обсъждане на законопроекта не бяха изложени възражения срещу разпоредбите, касаещи кариерното ориентиране.

ВНОСИТЕЛИ:

Кристиан Вълчев -
Йорданка Франдълова

Мадислав Вранов
Георги Георгиев

Деница Савева
Космин Ангелов
Мария Ангелова

Предварителна оценка на въздействието на законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

1. Основания на законодателната инициатива

Цел на законопроекта е създаването на единна държавна структура за кариерно ориентиране на учениците и уреждане на статута на кариерните консултанти. Понастоящем дейността по кариерно ориентиране се осъществява от кариерните консултанти, назначени от общините, и от педагогическите специалисти в училищата. Кариерните консултанти, назначени от общините, са ситуирани единствено в областните общини (общините, чиито общински център е и областен център) и често учениците от останалите общини остават необхванати от дейностите по кариерно консултиране. Друг дефицит на действащата нормативна уредба е, че кариерните консултанти не са педагогически специалисти. Възнагражденията им се финансират частично от държавата и частично от общините, което не прави достатъчно отговорни за статута им и двете страни. Техните възнаграждения понастоящем изостават от тези на педагогическите специалисти, въпреки че те също работят с ученици. Друг проблем на действащия институционален модел на кариерно ориентиране е, че липсва единна политика и насоки за кариерно ориентиране. Липсва и национална структура или звено за кариерно ориентиране, което е предпоставка за отсъствието на единна политика и насоки. Липсата на единна политика е причина и за недостатъчното взаимодействие между кариерните консултанти и педагогическите специалисти в училищата.

Със създаването на национална структура – Национален кариерен център, ще се създадат условия за провеждането на единна държавна политика за кариерно ориентиране, съобразена с националните приоритети и потребностите на пазара на труда, ще се формира централно звено за методическо подпомагане и насочване на дейността и ще се уреди устойчиво статута на кариерните консултанти като педагогически специалисти.

2. Заинтересовани страни

- Министерството на образованието и науката;
- общините;
- училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие;
- кариерните консултанти;
- учениците и техните родители.

3. Анализ на разходите и ползите

Изпълнението на законопроектът предполага допълнителни бюджетни разходи условно изчислени на 1,6 млн. евро за увеличение на възнагражденията на кариерните консултанти до размерите на педагогическите специалисти и за издръжка на Националния кариерен център.

Допълнителни ползи от приемането на законопроекта са свързани с повишаване на ефективността на дейността по кариерно ориентиране чрез:

- формулиране и провеждане на единна политика за кариерно консултиране, съобразена с интересите на ученика, националните приоритети и потребностите на пазара на труда;
- изготвяне на единни насоки за кариерно ориентиране;
- създаване на програма за пълноценно взаимодействие между кариерните консултанти, педагогическите специалисти и родителите на учениците;

- устойчиво уреждане на статута на кариерните консултанти.

4. *Административна тежест и структурни промени*

Със законопроекта се предвижда създаването нова държавна структура към Министерството на образованието и науката – Национален кариерен център, за сметка на сливането на шест общински центъра за личностно развитие и преминаване на действащите кариерни консултанти от останалите 22 области на правоотношение към Националния кариерен център.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Велчев -
Йорданка Джанджиева

Младислав Иванов
Георги Георгиев

Делица Сивева

Хосефин Ангелов

Мария Димитрова